

Dosarul nr. 3rh-25/22
2-21068140-01-3rh-26042022

Prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Bostan, V. Negru, Gr. Dașchevici)
Instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (jud: A. Cobăneanu, N. Craiu, A. Miron, Iu. Bejenaru, N. Vascan)

ÎNCHEIERE

01 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Aliona Miron
Nina Vascan

examinând cererile de revizuire depuse de Primarul General al municipiului Chișinău și de Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Pavel Croitoru împotriva Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău, terți Primarul General al municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău cu privire la anularea actelor administrative,

împotriva deciziei din 13 aprilie 2022 a Curții Supreme de Justiție, prin care a fost admis recursul depus de Pavel Croitoru, casată integral hotărârea din data de 30 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și s-a emis o nouă decizie,

c o n s t a t ă :

La data de 30 aprilie 2021 Pavel Croitoru a depus cerere de chemare în judecată împotriva Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău, terți Primarul General al municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău cu privire la anularea ordinului directorului Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău nr. 22 din 29 mai 2020 privind aprobarea Regulamentului privind emiterea Avizului pentru documentația de proiect sau constatarea nulității acestuia și anularea Regulamentului privind emiterea Avizului pentru documentația de proiect, inclusiv pct. 12 și 16 din Regulament, sau după caz constatarea nulității (f.d. 3-13).

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul a indicat că, legislația în vigoare nu prevede obligativitatea avizării documentației de proiect de către arhitectorul-șef, pentru a obține autorizația de construire. Or, prin Legea nr. 153 din 30 iulie 2015 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, art. IX pct. 5, din conținutul art. 12 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 163 din 09 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construire a fost exclus textul „avizate de către arhitectul-șef”. Prin urmare, începând cu data de 14 august 2015 legiuitorul a exclus competența arhitecturii-șef de a aviza documentația de proiect.

Reclamantul a menționat că, prin aceeași lege, a fost modificat și art. 2 din Legea nr. 163 din 09 iulie 2010, din care rezultă că autorizația de construire se eliberează în baza documentației de proiect elaborate și verificate, fiind exclusă condiția avizării pentru ca aceasta să fie aprobată.

Reclamantul Pavel Croitoru a invocat că, temei legal pentru aprobarea Regulamentului contestat este indicat art. 5 alin. (5) din Legea nr. 163 din 09 iulie 2010, articol, care constituie obiectul sesizării la Curtea Constituțională privind exercitarea controlului constituționalității a acestor prevederi.

Totodată, reclamantul a subliniat faptul că, art. 5 alin. (5) din Legea nr. 163 din 09 iulie 2010 se referă la termenul de valabilitate a certificatului de urbanism pentru proiectare, dar nu la obligația beneficiarului de a aviza documentația de proiect la arhitectorul-șef, în scopul obținerii autorizației de construire. Or, conform art. 12 alin. (1) lit. c) și art. 2 din Legea nr. 163 din 09 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, orice beneficiar are dreptul de a obține autorizația de construire fără avizul arhitecturii-șef, motiv din care este neîntemeiată adoptarea Regulamentului privind emiterea Avizului pentru documentația de proiect.

Reclamantul Pavel Croitoru a relatat că în art. 12 alin. (1) și alin. (2) din Legea nr. 163 din 09 iulie 2010, care prevede lista exhaustivă de acte necesare pentru a obține autorizația de construire și în lista actelor necesare pentru a obține autorizația de construire, publicată pe pagina web a Primăriei Chișinău, lipsește necesitatea de a prezenta avizul arhitecturii-șef.

La fel, reclamantul a menționat că, autoritatea publică emitentă nu este lipsită de posibilitatea de a verifica documentația de proiect și actele aferente la etapa de examinare a cererii pentru eliberarea autorizației de construire, având ca instrument legal opțiunea de a refuza eliberarea autorizației de construire din cauza necorespunderii documentației de proiect. Astfel, nu este justificată legal introducerea unei operațiuni administrative intermediare, care complică esențial procedura de obținere a autorizației de construire.

Reclamantul a invocat că potrivit art. 24 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 163 din 09 iulie 2010 și art. 4 alin. (2¹) din Legea nr. 160 din 22 iulie 2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, primarul localității, în calitate de emitent al autorizației de construire, este obligat să obțină de sinestătător de la subdiviziunea competentă în domeniul arhitecturii și urbanismului, orice avize sau informații cu privire la actul permisiv eliberat, fără implicarea beneficiarului.

Însă, contrar legii, prin Regulamentul contestat, anume beneficiarul este obligat să întreprindă acțiunile necesare pentru a obține avizul arhitecturului-șef.

Reclamantul Pavel Croitoru a menționat că în cazul în care, beneficiarul s-a adresat de sine stătător și a primit un aviz negativ din partea arhitecturului-șef, beneficiarul va fi nevoit să conteste actul individual ilegal defavorabil în instanța de judecată. Iar, după anularea acestuia printr-o hotărâre de judecată irevocabilă, va avea posibilitatea să depună cerere privind eliberarea autorizației de construire.

Reclamantul a remarcat că legislația în vigoare nu prevede obligativitatea avizării proiectului de desființare de către arhitecturului-șef, pentru a obține autorizația de desființare.

De asemenea, reclamantul a invocat că este vădit ilegal pct. 14 din Regulamentul contestat, care stabilește că, în cazul operării unor modificări în documentația de proiect, după emiterea avizului favorabil, este obligatorie obținerea unui nou certificat de urbanism pentru proiectare.

Reclamantul a susținut că, după elaborarea și verificarea documentației de proiect, de multe ori este necesar de adaptat proiectul din cauza unor condiții, care nu au fost posibile de a fi prevăzute inițial.

Reclamantul Pavel Croitoru a invocat că, potrivit art. 16 din Legea nr. 163 din 09 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construire și pct. 5.3 din Normativul în construcții NCM A.07.02-2012 privind procedura de elaborare, avizare, aprobare și conținutul-cadru al documentației de proiect pentru construcții, aprobat prin Ordinul Ministrului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor nr. 130 din 09 septembrie 2013, legiuitorul obligă obținerea unui nou certificat de urbanism pentru proiectare și a unei noi autorizații de construire, doar pentru modificările esențiale introduse în documentația de proiect, capabile să afecteze regimul arhitectural-urbanistic.

Astfel, contrar normelor legale menționate, pct. 14 din Regulamentul contestat lipsesc beneficiarul de dreptul de a efectua orice modificări în proiect, chiar și cele neînsemnate.

Reclamantul a specificat că pct. 14 din Regulament este în contradicție cu prevederile art. 2 și art. 12 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 163 din 09 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, care nu prevede dreptul arhitecturului-șef de a aviza documentația de proiect. Or, dacă arhitecturului-șef nu este abilitat să avizeze documentația de proiect, nu poate să avizeze modificări la proiect.

Reclamantul Pavel Croitoru a indicat că, deși potrivit art. 12 din Regulamentul contestat, avizul favorabil emis, este un aviz tehnic și poate fi folosit doar în scopul aprobării documentației de proiect de către arhitecturului-șef al mun. Chișinău, articolul 6 alin. (1) lit. d) lin. 10) din Legea nr. 163 din 09 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție îi oferă dreptul arhitecturului-șef de a aproba doar schița de proiect, dar nu și documentația de proiect.

Reclamantul a specificat că, prevederile pct. 14 din Regulamentul privind emiterea Avizului pentru documentația de proiect sunt contrare normelor constituționale și legale privind protecția investițiilor și proprietății private.

Astfel, pentru a obține dreptul de a construi un imobil, inițial beneficiarul este obligat să obțină dreptul de proprietate sau superficic asupra unui teren. Ulterior, să obțină actele permise în construcție, care implică și elaborarea documentației de proiect, costul căreia variază între 7-10% din valoarea investițiilor în edificarea construcției. Respectiv, necesitatea de a obține un nou certificat de urbanism pentru proiectare, în cazul unor modificări de proiect, în limitele prevăzute de lege, este echivalentă cu pierderea investițiilor făcute de investitor până la acel moment. Acest fapt constituie o ingerință nejustificată în dreptul de proprietate a beneficiarului, precum și este contrar obligației constituționale și legale a statului de a proteja drepturile investitorilor.

Reclamantul a indicat că, nici o normă legală nu a acordat împuterniciri autorității publice locale de a adopta acte normative cu privire la reglementarea regimului juridic al certificatului de urbanism pentru proiectare, implicit să stabilească cazurile în care este necesar obținerea unui nou certificat de urbanism pentru proiectare.

Reclamantul Pavel Croitoru a menționat că potrivit art. 3 alin. (1) din Legea 163 din 09 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, certificatul de urbanism se eliberează de către Primarul localității. Prin urmare, arhitectorul-șef nu are vreun drept să anuleze sau să limiteze efectele juridice ale certificatelor de urbanism.

Reclamantul a specificat că, Regulamentul privind emiterea Avizului pentru documentația de proiect nu a fost consultat public, or nu există nici un anunț despre aceasta nici pe pagina web a Primăriei municipiului Chișinău și nici pe alte platforme de consultare publică, fapt prin care a fost încălcat dreptul cetățenilor de a participa la luarea deciziilor. De asemenea, nu a fost efectuată expertiza anticorupție, fapt ce a generat adoptarea unui act normativ ilegal.

Reclamantul Pavel Croitoru a invocat că din analiza surselor publice, rezultă că actul normativ contestat nu a fost publicat în Monitorul Oficial, Registrul de stat al actelor juridice sau în Registrul de stat al actelor locale și consideră că prin nepublicare, actul normativ contestat nici nu a intrat în vigoare, neproducând careva efecte juridice.

De asemenea, reclamantul a relatat că din scrisoarea Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare nr. 21/1800 din 12 aprilie 2021, rezultă că autoritatea publică emitentă a ignorat prevederile art. 13 din Legea nr. 235 din data de 20 iulie 2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, fapt care reconfirmă caracterul abuziv al acțiunilor autorităților în raport cu cetățenii săi. Or, actul normativ contestat va avea un impact negativ asupra activității de întreprinzător, acțiune contrară scopului stabilit în art. 2 al Legii citate, care constă în crearea cadrului juridic favorabil mediului de afaceri și climatului investițional pentru dezvoltarea social-economică.

Reclamantul Pavel Croitoru a invocat că, actul administrativ normativ contestat îi încalcă dreptul de a introduce modificări permise de legislație în documentația de proiect, elaborată conform certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 297i/19 din 28 august 2019, emis de Primăria municipiului Chișinău. Astfel, pentru a obține

autorizația de construire, potrivit art. 12 din Legea 163 din 09 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, este necesar ca documentația de proiect să fie avizată doar de către Consiliul Național pentru Monumente Istorice, dar nu și de arhitectorul-șef al autorității publice locale. Însă, prin pct. 14 din Regulamentul contestat, arhitectorul-șef a instituit o nouă normă juridică potrivit căreia, în cazul efectuării oricărei modificări, beneficiarul este obligat să obțină un nou certificat de urbanism pentru proiectare, fapt echivalent cu anularea certificatului emis anterior și a tuturor acțiunilor și actelor obținute.

La fel, reclamantul a indicat că i-a fost încălcat dreptul de a fi consultat asupra proiectelor de acte normative, prevăzut de art. 6 din Legea nr. 239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional. Iar, prin încălcarea procedurii de publicare a actelor normative și limitelor competenței stabilite de lege, reclamantul se află în incertitudine în privința drepturilor sale, fapt ce contravine dreptului fundamental prevăzut de art. 23 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova.

Reclamantul Pavel Croitoru a menționat că la data de 30 aprilie 2021, prin intermediul poștei electronice, a expediat în adresa Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare cererea prealabilă, prin care a solicitat anularea sau constatarea nulității Ordinului nr. 22 din 29 mai 2020 cu privire la aprobarea Regulamentului privind emiterea Avizului pentru documentația de proiect, emis de directorul Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare. Respectiv, prin scrisoarea Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare nr. 21/1800 din 12 aprilie 2021, a fost respinsă cererea prealabilă ca neîntemeiată, menționând că nu reprezintă o autoritate publică, iar actul administrativ normativ contestat nu reprezintă un act administrativ, deoarece nu a fost emis în regim de putere publică, nu conține norme de drept și lipsește elementul „impunerii forțate”.

Reclamantul a specificat că Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare este autoritate publică care acționează în regim de putere publică, în virtutea faptului că a fost creată prin act normativ, este persoană juridică de drept public, care are conturi de decontare în instituțiile trezoreriale, ștampilă cu stema Republicii Moldova, are atribuții prevăzute de lege în domeniul urbanismului și construcțiilor, iar deciziile directorului Direcției nominalizate sunt obligatorii pentru toate persoanele implicate în activitățile respective. Mai mult, Regulamentul autorității publice prevede expres că, Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare poate fi reclamant și pârât în instanțele de judecată.

Reclamantul Pavel Croitoru a relatat că, prin Regulamentul contestat, se instituie obligația beneficiarilor de a respecta o anumită procedură pentru a obține avizul asupra documentației de proiect și a proiectului de execuție, în condițiile în care, legea nu instituie o asemenea obligație. Iar, prin pct. 14 din Regulamentul contestat, se incubă beneficiarului obligația de a obține un nou certificat de urbanism pentru proiectare, în cazul oricăror modificări a documentației de proiect, fapt care excede prevederile legislației în vigoare.

Prin urmare, reclamantul a solicitat anularea ordinului directorului Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău nr. 22 din 29 mai 2020 privind aprobarea Regulamentului privind emiterea Avizului

pentru documentația de proiect sau constatarea nulității acestuia și anularea Regulamentului privind emiterea Avizului pentru documentația de proiect, inclusiv pct. 12 și 16 din Regulamentul nominalizat, sau după caz constatarea nulității și dispunerea publicării hotărârii de judecată pe pagina web a Primăriei municipiului Chișinău.

Prin hotărârea din 30 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea în control normativ înaintată de Pavel Croitoru împotriva Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău, terți Primarul General al municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău privind anularea ordinului șefului Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău Svetlana Dogotaru nr. 22 din 29 mai 2020 privind aprobarea Regulamentului privind emiterea Avizului pentru documentația de proiect și anularea Regulamentului privind emiterea Avizului pentru documentația de proiect, inclusiv pct. 12 și 16 din Regulament (f.d. 71-85).

La data de 27 octombrie 2021 Pavel Croitoru a depus recurs împotriva hotărârii din 30 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii contestate, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a cererii de chemare în judecată depusă de Pavel Croitoru.

Prin decizia din 13 aprilie 2022 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul depus de Pavel Croitoru. S-a casat integral hotărârea din 30 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, emisă în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Pavel Croitoru împotriva Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău, terți Primarul General al municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău cu privire la anularea actelor administrative și s-a emis o nouă decizie prin care: s-a anulat ordinul directorului Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău nr. 22 din 29 mai 2020 privind aprobarea Regulamentului privind emiterea Avizului pentru documentația de proiect. S-a anulat Regulamentul privind emiterea Avizului la documentația de proiect. S-a obligat Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău să publice prezenta decizie pe pagina web a Primăriei municipiului Chișinău (www.chisinau.md).

La 21 aprilie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Primarul General al municipiului Chișinău a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 13 aprilie 2022 a Curții Supreme de Justiție, prin care a solicitat admiterea cererii de revizuire și casarea deciziei din 13 aprilie 2022 a Curții Supreme de Justiție, cu rejudecarea acțiunii depuse de Pavel Croitoru (f.d.152-161).

Revizuentul Primarul General al municipiului Chișinău a înaintat cererea de revizuire în baza dispozițiilor art. 446-448, art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă.

În motivarea cererii de revizuire, revizuentul a relatat că, decizia din 13 aprilie 2022 a Curții Supreme de Justiție este neîntemeiată, cu aplicarea eronată a normelor de drept și urmează a fi supusă revizuirii, deoarece produce efecte grave pentru

administrația publică locală întrucât se încalcă principiul stabilității raporturilor juridice.

Revizuentul a specificat că, prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 68/1-1 din 22 martie 2007 a fost aprobat Planul de Amenajare a Teritoriului municipiului Chișinău. Iar, prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 68/1-2 din 22 martie 2007 a fost aprobat Planul Urbanistic General al orașului Chișinău și prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 22/40 din 25 decembrie 2008 a fost aprobat Regulamentul local de urbanism al orașului Chișinău, care reprezintă ansamblul documentelor scrise, care detaliază și explică componentele reglementatoare ale planurilor urbanistice generale și a zonelor aprobate, inclusiv condițiile ce trebuie să fie respectate la aplicarea acestora.

Revizuentul Primarul General al municipiului Chișinău a invocat că, art. 5 alin. (5) din Legea nr. 163 din 09 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor în construcție, expres prevede că termenul de valabilitate a certificatului de urbanism pentru proiectare se consideră consumat după avizarea de către arhitectul-șef a documentației de proiect în volum de: plan general (plan de situație, plan trasare), fațade, soluții cromatice, proiect de organizare a executării lucrărilor de construcție, rețele edilitare exterioare. Respectiv, constatările instanței de recurs expuse în decizia a cărei revizuire se solicită, precum că a fost exclusă competența arhitectului-șef de a aviza documentația de proiect, sunt contrare prevederilor Legii nr. 163 din 09 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor în construcție.

Revizuentul a specificat că, la 25 martie 2022 prin ordinul nr. 45, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova, a aprobat Regulamentul privind emiterea Avizului general la documentația de urbanism, care prevede expres la pct. 6.1 că printre actele necesare pentru emiterea avizului general este și avizul arhitectului-șef la documentația de urbanism prezentată spre examinare, conform prevederilor art. 19 lit. c) și art. 25 alin. (1) ale Legii nr. 835 din 17 mai 1996 privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului.

Revizuentul Primarul General al municipiului Chișinău a notat că, acțiunea înaintată de Pavel Croitoru este inadmisibilă, deoarece acțiunea este înaintată împotriva unei structuri funcționale și nu împotriva unei autorități publice precum Primarul General al municipiului Chișinău sau Consiliul municipal Chișinău. La fel, în cererea de chemare în judecată nu este argumentat și demonstrat dreptul vătămat a lui Pavel Croitoru.

Revizuentul a subliniat că Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare este o subdiviziune a Consiliului municipal Chișinău, care se ocupă cu realizarea unui ansamblu de activități specifice urbanismului și amenajării teritoriului, iar prin Regulamentul contestat nu este realizat regimul de putere publică, deoarece nu este adoptat cu efect exterior, or, acesta este un Regulament de ordin intern. Astfel se constată lipsa „impunerii forțate”, iar actul nu se încadrează în noțiunea de regim de putere publică, respectiv nu este un act administrativ. Prin urmare, Pavel Croitoru nu a contestat un act administrativ cu caracter individual sau normativ.

La 21 aprilie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Direcția Generală

Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 13 aprilie 2022 a Curții Supreme de Justiție, prin care a solicitat admiterea cererii de revizuire și casarea deciziei din data de 13 aprilie 2022 a Curții Supreme de Justiție, cu rejudecarea acțiunii depuse de Pavel Croitoru (f.d.162-170).

Revizuenta Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău a indicat în cererea de revizuire aceleași temeuri de drept, aceleași circumstanțe și motive invocate de revizuentul Primarul General al municipiului Chișinău, cererea de revizuire având același conținut.

Studiind cererile de revizuire în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că cererile de revizuire urmează a fi respinse ca fiind inadmisibile, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art. 169–171.

Astfel, în legătură că Codul administrativ nu a reglementat procedura revizuirii unei hotărâri judecătorești, cererile de revizuire depuse de Primarul General al municipiului Chișinău și de Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău se vor examina în conformitate cu prevederile Capitolului XXXIX din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.452 alin.(1¹) Codul de procedură civilă, dacă examinarea cererii de revizuire este de competența Curții Supreme de Justiție sau a instanței de apel, ședințele se desfășoară fără înștiințarea participanților la proces. Dacă instanța care examinează cererea de revizuire consideră necesară prezența participanților la proces, aceasta dispune înștiințarea lor.

Revizuirea s-a examinat fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul judiciar a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererile de revizuire au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței controlul actelor judecătorești contestate. Mai mult, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Auza Vilho Eskelinen și alții vs Finlanda*, 19 aprilie 2007, parag. 72 – 75, *Eriksson vs Suedia*, 12 aprilie 2012, parag. 66, 72, *Pönkä vs Estonia*, 8 noiembrie 2016, parag. 33 – 34).

Potrivit art.453 alin.(1) lit. a) Codul de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite unul din următoarele acte de dispoziție: încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În corespundere cu art. 449 lit. b) Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuientului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

În conformitate cu art.451 alin.(1) Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art.447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art.449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Verificând temeinicia motivelor de revizuire invocate în cererile de revizuire depuse de Primarul General al municipiului Chișinău și de Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău raportate la prevederile art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că temeiurile invocate în cererile de revizuire împotriva deciziei din 13 aprilie 2022 a Curții Supreme de Justiție nu sunt concludente și rezidă din interpretarea greșită a acestor prevederi legale.

Or, argumentele prezentate în susținerea cererile de revizuire nu constituie circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuenților la data examinării cauzei în ordine de recurs.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că, Primarul General al municipiului Chișinău și Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău nu au prezentat probe, ce ar demonstra cu certitudine existența unor circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei, care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuenților la data examinării cauzei.

De altfel, instanța de revizuire menționează că, Primarul General al municipiului Chișinău și Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău au manifestat un rol activ la examinarea cererii de recurs, prin prezentarea poziției sale, reflectată în referința depusă la data de 03 februarie 2022, prin intermediul oficiului poștal, care a fost luată în considerare de către instanța de recurs la examinarea cauzei și care conține aceleași argumente reflectate de revizuenți în cererile de revizuire.

Prin urmare, aspectele invocate de către Primarul General al municipiului Chișinău și Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău în cererile de revizuire reflectă caracterul unor critici, prin care se urmărește retractarea unui act de dispoziție judecătorească, revizuenți exprimându-și nemulțumirea față de soluția conținută în decizia din 13 aprilie 2022 a Curții Supreme de Justiție, prin care s-a admis recursul depus de Pavel Croitoru. S-a casat integral hotărârea din 30 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, emisă în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Pavel Croitoru împotriva Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău, terți Primarul General al municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău cu privire la anularea actelor administrative și s-a emis o nouă decizie prin care: s-a anulat ordinul directorului Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău nr. 22 din 29 mai 2020 privind aprobarea Regulamentului privind emiterea Avizului pentru documentația de proiect. S-a anulat Regulamentul privind emiterea

Avizului la documentația de proiect. S-a obligat Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău să publice prezenta decizie pe pagina web a Primăriei municipiului Chișinău (www.chisinau.md).

Revizuirea este o cale de atac de retractare și nu de reformare a hotărârii contestate, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice, care înseamnă că soluția definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată fără motive legale.

De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, iar competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare.

Pornind de la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere printre altele, că atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (cazul *Brumărescu contra României*).

Principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei.

Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare.

Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare.

O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (cazul *Roșca contra Moldovei*).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că admiterea cererilor de revizuire depuse de Primarul General al municipiului Chișinău și Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău împotriva deciziei din 13 aprilie 2022 a Curții Supreme de Justiție, în condițiile în care au fost formulate, ar încălca principiul securității raporturilor juridice și ar duce inevitabil la violarea art.6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale ale Omului.

În jurisprudența sa constantă, Curtea Europeană cu mai multe ocazii a menționat că dreptul la o instanță, garantat de articolul 6§1 din Convenție, presupune respectarea principiului preeminenței dreptului.

Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere ca, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (*Brumărescu v. România*, [GC], nr.28342/95, §61, ECHR 1999-VII). Acest principiu cere ca nicio parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă

determinare a cauzei.

Reieșind din considerentele menționate și având în vedere că argumentele invocate de Primarul General al municipiului Chișinău și Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău în cererile de revizuire depuse împotriva deciziei din 13 aprilie 2022 a Curții Supreme de Justiție nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 449 Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererile de revizuire ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu art. 195 din Codul administrativ în coroborare cu art. 270, art. 453 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se resping ca fiind inadmisibile cererile de revizuire depuse de Primarul General al municipiului Chișinău și Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău împotriva deciziei din 13 aprilie 2022 a Curții Supreme de Justiție, în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Pavel Croitoru împotriva Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău, terți Primarul General al municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău cu privire la anularea actelor administrative.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judcătorii

Ala Cobăneanu

Nicolae Craiu

Aliona Miron

Nina Vascan